

Accountantsprotocol

behorend bij de Kaderregeling VWS-subsidies

Dit accountantsprotocol is op maat gemaakt voor de Kaderregeling VWS-subsidies, waarbij rekening is gehouden met de Schrijfwijzer accountantsprotocollen van de NBA.

Het betreft de volgende producten, genoemd in de Kaderregeling VWS-subsidies

- artikel 58 lid 2 onder a: assurance-rapport bij subsidies op basis van aantallen prestaties (zie hoofdstuk 2)
- artikel 66 lid 1: controleverklaring bij financieel verslag (zie hoofdstuk 3)
- artikel 58 lid 2 onder b en 66 lid 2: rapport van feitelijke bevindingen (zie hoofdstuk 4)

Status: versie 3 (2020) d.d. 15 mei 2020

Geldend vanaf 15 juni 2020 voor alle dan nog niet ingediende of qua accountantsproducten incomplete aanvragen tot subsidievaststelling met een verleend subsidiebedrag van € 125.000 of meer op basis van de Kaderregeling VWS-subsidies.

INHOUDSOPGAVE

Hoofdstuk 1: Uitgangspunten.....	3
1.1 Doelstelling	3
1.2 Definities	3
1.3 Procedures	4
Hoofdstuk 2: Onderzoeksaanpak bij een verantwoording over de gerealiseerde prestatie-eenheden	5
2.1 Onderzoeksaanpak	5
2.2 Referentiekader voor een assurance-rapport	5
2.3 Gevolgen van aanvullende subsidiebepalingen.....	5
2.4 Betrouwbaarheid en nauwkeurigheid assurance-rapport.....	5
Hoofdstuk 3: Onderzoeksaanpak bij een financieel verslag	7
3.1 Controleaanpak	7
3.2 Referentiekader voor de controleverklaring	7
3.3 Gevolgen van aanvullende subsidiebepalingen.....	8
3.4 Betrouwbaarheid en nauwkeurigheid controleverklaring	8
Hoofdstuk 4: Onderzoeksaanpak rapport van feitelijke bevindingen	10
4.1 Aanpak	10
4.2 Referentiekader voor het rapport van feitelijke bevindingen.....	10
4.3 Gevolgen van aanvullende subsidiebepalingen.....	12
4.4 Rapporteren van feitelijke bevindingen.....	12
Bijlage: Modellen	13
Model A Assurance-rapport - Kaderregeling VWS-subsidies	14
Model B Controleverklaring projectsubsidie - Kaderregeling VWS-subsidies	16
Model C Controleverklaring instellingssubsidie 20xx - Kaderregeling VWS-subsidies.....	18
Model D Rapport van feitelijke bevindingen - Kaderregeling VWS-subsidies	20

Hoofdstuk 1: Uitgangspunten

1.1 Doelstelling

Het accountantsprotocol heeft betrekking op de Kaderregeling VWS-subsidies (Staatscourant 6 mei 2011, nr. 7996). De regelgeving en overige van belang zijnde documentatie zijn evenals dit accountantsprotocol inclusief de te hanteren modellen voor de controleverklaring, assurance-rapport en rapport van feitelijke bevindingen te vinden op het internet van de Dienst Uitvoering Subsidies aan instellingen (DUS-I) www.dus-i.nl.

De Kaderregeling VWS-subsidies (kaderregeling) bevat alle algemene subsidieregels die in acht genomen worden bij subsidieverlening op grond van de Kaderwet VWS-subsidies.

De kaderregeling kent de volgende soorten subsidies en daarbij behorende accountantsproducten:

Soort subsidie	Financiële verantwoording	Drempel bedragen	Vindplaats	Accountantsproduct
Vaststelling zonder voorafgaande verlening	Bij aanvraag	< € 25.000	Art. 8 onder a	Geen
Bedrag per prestatie-eenheid	Geen	≥ € 25.000	Art. 8 onder b	Assurance-rapport en Rapport van feitelijke bevindingen indien subsidie ≥ € 125.000
Vast bedrag bepaald bij de verlening	Geen	≥ € 25.000 en < € 125.000	Art. 8 onder c	Geen
Werkelijke kosten tot maximum	Werkelijke kostenverklaring	≥ € 25.000 en < € 125.000	Art. 8 onder d	Geen
Projectsubsidie met werkelijke kosten tot maximum	Financieel verslag	≥ € 125.000	Art. 8 onder e	Controleverklaring en Rapport van feitelijke bevindingen
Instellingssubsidie met egaliseringsreserve	Financieel verslag	≥ € 125.000	Art. 8 onder f	Controleverklaring en Rapport van feitelijke bevindingen

In de kaderregeling is vastgelegd dat voor de subsidievaststelling een accountantsproduct wordt gevraagd indien de subsidie € 125.000 of meer bedraagt.

Voor subsidies als bedoeld in artikel 8 onder b (een bedrag per prestatie-eenheid) gaat het om assurance bij de verantwoording over de gerealiseerde prestatie-eenheden. In **hoofdstuk 2** van dit accountantsprotocol is de onderzoeks aanpak bij een verantwoording over de verrichte prestaties nader uitgewerkt.

Voor subsidies als bedoeld in artikel 8 onder e (projectsubsidie) en f (instellingssubsidie) gaat het om een controleverklaring bij het financieel verslag. In **hoofdstuk 3** van dit accountantsprotocol is de onderzoeks aanpak bij een financieel verslag nader uitgewerkt.

In alle gevallen wordt er aanvullend een rapport van feitelijke bevindingen gevraagd over specifieke aspecten aangaande het financieel beheer van de subsidieontvanger. **Hoofdstuk 4** beschrijft de onderzoeks aanpak voor dit rapport.

1.2 Definities

De relevante definities zijn opgenomen in artikel 1 van de kaderregeling. Hiernaast bestaan specifieke voorschriften voor registeraccountants en accountants-administratieconsulenten, met name de Controle en overige standaarden (NV COS):

- Uitgangspunt voor het accountantsonderzoek gericht op het financieel verslag is Standaard 805 'Speciale overwegingen - Controles van een enkel financieel overzicht en controles van specifieke elementen, rekeningen of items van een financieel overzicht'.
- Uitgangspunt voor het accountantsonderzoek gericht op de verantwoording over de gerealiseerde prestatie-eenheden is Standaard 3000A 'Assurance-opdrachten anders dan opdrachten tot controle of beoordeling van historische financiële informatie (attest-opdrachten)'.
- Het rapport van feitelijke bevindingen valt onder de Standaard 4400N 'Opdrachten tot het verrichten van overeengekomen specifieke werkzaamheden', die ook van toepassing is bij andere dan financiële informatie.

1.3 Procedures

De aanvraag tot vaststelling van een subsidie (subsidies als bedoeld in artikel 8 onder b of e) wordt ingevolge artikel 57 lid 1 onder a van de kaderregeling ingediend binnen 22 weken na de datum waarop de activiteiten, waarvoor de subsidie is verleend, uiterlijk moeten zijn verricht.

Een aanvraag tot vaststelling van een subsidie (subsidies als bedoeld in artikel 8 onder b, of f) wordt ingevolge artikel 57 lid 1 onder b ingediend binnen 22 weken na afloop van het boekjaar waarvoor de subsidie is verleend.

Voor een aanvraag tot vaststelling van een subsidie wordt een door de minister vastgesteld modelformulier gebruikt. Bij dit formulier dienen accountantsproducten van een accountant (RA of AA) met certificerende bevoegdheid te worden gevoegd indien de subsidie € 125.000 of meer bedraagt (artikel 58 lid 2 en artikel 66).

De accountant mag ervoor kiezen om ten behoeve van VWS een zogenaamde "WG-verklaring" af te geven, waarbij uitsluitend de naam van de instellingsaccountant met de aanduiding w.g. (was getekend) wordt vermeld. De origineel ondertekende verklaring/rapport met de persoonlijke handtekening van de accountant moet in het archief van de instelling worden opgenomen.

Hoofdstuk 2: Onderzoeksaanpak bij een verantwoording over de gerealiseerde prestatie-eenheden

2.1 Onderzoeksaanpak

Een verantwoording over de gerealiseerde prestatie-eenheden is aan de orde bij subsidies als bedoeld in artikel 8, onderdeel b. Indien de subsidie € 125.000 of meer bedraagt wordt een assurance-rapport bij de door de instelling opgestelde "Verantwoording over de gerealiseerde prestatie-eenheden" verstrekt.

Het assurance-rapport betreft de realisatie van de in de "Verantwoording over de gerealiseerde prestatie-eenheden" opgenomen verrichte prestatie-eenheden.

2.2 Referentiekader voor een assurance-rapport

Voor het assurance onderzoek dat leidt tot het assurance-rapport behorend bij het aanvraagformulier subsidievestiging gelden de volgende aandachtspunten:

- a) **Prestatie-eenheden:** de verantwoorde prestaties sluiten aan bij hetgeen hierover is bepaald in de verleningsbeschikking (artikel 27 onderdelen b en e);
- b) **Periode:** de prestaties zijn verricht in de periode waarvoor de subsidie is verleend (artikel 27 onderdeel a).

Aan de niet hierboven genoemde artikelen van de kaderregeling hoeft bij de uitvoering van de accountantswerkzaamheden geen aandacht te worden besteed, met dien verstande dat teneinde de accountantswerkzaamheden op de hierboven genoemde artikelen goed te kunnen verrichten kennisneming van de Kaderwet VWS-subsidies en de niet genoemde artikelen van de kaderregeling (inclusief de toelichting) noodzakelijk is.

2.3 Gevolgen van aanvullende subsidiebepalingen

In de verleningsbeschikking kunnen nadere verplichtingen zijn opgenomen (artikelen 4:37 t/m 4:40 Algemene wet bestuursrecht en artikel 49 van de subsidieregeling). De accountant neemt van de inhoud van deze beschikking kennis en betreft de naleving van de eventueel opgenomen nadere subsidieverplichtingen in de werkzaamheden.

- Afwijkingen van nadere subsidieverplichtingen, die volgens de verleningsbeschikking betrekking hebben op de te verstrekken assurance, weegt de accountant mee bij het af te geven accountantsoordeel in het assurance-rapport.
- Indien de nadere subsidieverplichtingen volgens de verleningsbeschikking geen betrekking hebben op de te verstrekken assurance, maar wel door de accountant onderzocht moeten worden, vallen ze onder hoofdstuk 4 Onderzoeksaanpak rapport van feitelijke bevindingen.

2.4 Betrouwbaarheid en materialiteit assurance-rapport

Het onderzoek behoort zodanig te worden ingepland en uitgevoerd dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de verantwoording over de gerealiseerde prestatie-eenheden geen afwijkingen van materieel belang bevat. Indien laatstgenoemd begrip voor het gebruik van statistische technieken gekwantificeerd moet worden, moet uitgegaan worden van een betrouwbaarheid van 95%.

Een assurance-rapport met een goedkeurende strekking impliceert dat, gegeven eerder genoemde betrouwbaarheid, in de verantwoording geen afwijkingen (onjuistheden) en in het assurance-onderzoek geen onzekerheden voorkomen met een belang dat groter is dan de voorgeschreven toleranties. Als omvangsbasis geldt de som van het totaal aantal prestaties zoals gedefinieerd in de

verleningsbeschikking. Het referentiekader is opgenomen in paragraaf 2.2 onder a en b. Bij nadere subsidieverplichtingen geldt ook paragraaf 2.3.

Voor de strekking van het oordeel in het assurance-rapport gelden de volgende toleranties:

	Oordeel			
	Goedkeurend	Beperking	Oordeelonthouding	Afkeuring
Fouten in de verantwoording	< 1%	>1% en < 3%	n.v.t.	> 3%
Onzekerheden in het onderzoek	< 3%	>3% en < 10%	> 10%	n.v.t.

Indien de accountant zowel fouten in de verantwoording als onzekerheden in het assurance-onderzoek aantreft, dan weegt hij deze bij zijn oordeelsvorming altijd in onderlinge samenhang.

Van fouten in de verantwoording is sprake indien naar aanleiding van het uitgevoerde assurance onderzoek is gebleken dat de verantwoording onjuistheden bevat omdat deze niet voldoen aan de normen van het in paragraaf 2.2 bedoelde referentiekader. Fouten worden in absolute zin opgevat. Salderen van fouten is daarom niet toegestaan.

Van een onzekerheid in het assurance onderzoek is sprake als er onvoldoende (assurance-) informatie beschikbaar is om de verantwoorde aantallen prestatie-eenheden als goed of fout aan te merken. Kortom als onzekerheid bestaat over het wel of niet voldoen aan de normen van het referentiekader.

Hoofdstuk 3: Onderzoeksaanpak bij een financieel verslag

3.1 Controleanpak

Ter vaststelling van de betrouwbaarheid van de verstrekte informatie wordt een controleverklaring bij het door de instelling ingediende financieel verslag als bedoeld in artikel 63 verstrekt. Het betreft hier subsidies als bedoeld in artikel 8, onderdeel e of f.

3.2 Referentiekader voor de controleverklaring

Voor de controlewerkzaamheden die leiden tot de controleverklaring behorend bij het financieel verslag gelden volgende toetspunten:

- a) **Kosten:** de in het financieel verslag verantwoorde kosten dienen samen te hangen met de in de verleningsbeschikking opgenomen activiteiten (artikel 1 onder h, voor projectsubsidies artikel 30 lid 1, onderdelen b en c, en voor instellingssubsidies artikel 31 lid 1, onderdelen b en c), nader omschreven in het activiteitenplan (artikel 20) en de begroting (artikel 21);
- b) **Bijdragen derden:** de in het financieel verslag verantwoorde gerealiseerde bijdragen van derden zijn volledig opgenomen (artikel 68). Dit betreft tevens subsidies of andere financiële bijdragen (te) ontvangen van een of meer andere bestuursorganen (artikel 22);
- c) **Periode:** de in het financieel verslag verantwoorde kosten en gerealiseerde bijdragen van derden hebben betrekking op de in de verleningsbeschikking genoemde periode waarvoor de subsidie is verleend (artikel 30 lid 1, onderdeel a en artikel 31 lid 1, onderdeel a);
- d) **Egalisatiereserve:** voor de egalisatiereserve bij instellingssubsidies:
  - de stand van de egalisatiereserve en de toevoeging aan of onttrekking uit de egalisatiereserve is juist berekend (artikel 36);
  - er is rekening gehouden met het maximum van 10% of het in de verleningsbeschikking genoemde lagere maximum (artikel 34 lid 2), en het minimum van € 0 (artikel 34 lid 4);
  - een onttrekking uit de egalisatiereserve is besteed aan de activiteiten waarvoor de instellingssubsidie van het desbetreffende boekjaar is verleend en die niet kunnen worden bekostigd uit de instellingssubsidie die is verleend ten behoeve van dat boekjaar (artikel 35 lid 1 en artikel 36 lid 5)
  - De aanwending van de egalisatiereserve wordt verantwoord in het activiteitenverslag en het financieel verslag (artikel 35 lid 2);
  - een toevoeging aan de egalisatiereserve houdt verband met het realiseren van de activiteiten waarvoor de instellingssubsidie van het desbetreffende boekjaar is verleend tegen lagere kosten of hogere gerealiseerde inkomsten van derden dan begroot (artikel 36 lid 1 en 5).
- e) **Vergoedingen:** de subsidieontvanger die aan derden zaken ter beschikking stelt of voor derden diensten verricht, brengt daarvoor een vergoeding in rekening die ten minste kostendekkend is, tenzij het derden betreft voor wie de gesubsidieerde activiteiten bestemd zijn (artikel 42);
- f) **Financieel verslag:** het financieel verslag voldoet aan de eisen genoemd in artikel 50 (gebruik maken van het door de minister vastgestelde formulier), artikel 65 en 66 (voorschriften over de inhoud van het formulier begripsbepaling financieel verslag);
- g) **Kostenberekening:** de kosten worden berekend op basis van een controleerbare methode, die is gebaseerd op bedrijfseconomische grondslagen en normen die in het maatschappelijk verkeer als aanvaardbaar worden beschouwd en die door de subsidieontvanger stelselmatig worden toegepast (artikel 9 lid 1);
- h) **Afschrijvingen:** de afschrijving van materiële vaste activa worden berekend op basis van historische aanschafprijzen tenzij door de minister anders is bepaald (artikel 9 lid 2);

- i) **Voorzieningen en reserveringen:** toevoegingen aan voorzieningen en reserveringen komen niet in aanmerking voor subsidie, tenzij de minister met deze toevoegingen schriftelijk heeft ingestemd (artikel 9 lid 3);

Aan de niet hierboven genoemde artikelen van de kaderregeling hoeft bij de uitvoering van de controle geen aandacht te worden besteed, met dien verstande dat teneinde de controle op de hierboven genoemde artikelen goed te kunnen verrichten kennisneming van de Kaderwet VWS-subsidies en de niet genoemde artikelen van de kaderregeling (inclusief de toelichting) noodzakelijk is.

Andere informatie

Het formulier aanvraag subsidievaststelling bestaat uit een financieel verslag en een activiteitenverslag. De accountant dient overeenkomstig Standaard 720 'De verantwoordelijkheden van de accountant met betrekking tot andere informatie' vast te stellen dat de informatie in het activiteitenverslag met het financieel verslag verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Als in het formulier aanvraag subsidievaststelling wordt verwezen naar een separaat bijgevoegd document dient de accountant bovengenoemde werkzaamheden ook te verrichten voor het separaat bijgevoegde document en dit document te waarmerken.

Het is binnen het kader van dit accountantsprotocol expliciet niet de bedoeling dat er een specifiek onderzoek wordt uitgevoerd naar het activiteitenverslag, de accountant verricht uitsluitend die werkzaamheden die in Standaard 720 zijn voorgeschreven.

3.3 Gevolgen van aanvullende subsidiebepalingen

In de verleningsbeschikking kunnen nadere verplichtingen zijn opgenomen (artikelen 4:37 t/m 4:40 Algemene wet bestuursrecht en artikel 49 van de subsidieregeling). De accountant neemt van de inhoud van deze beschikking kennis en betreft de naleving van de eventueel opgenomen nadere subsidieverplichtingen in de werkzaamheden:

- Afwijkingen van nadere subsidieverplichtingen, die volgens de verleningsbeschikking betrekking hebben op de te verstrekken assurance, weegt de accountant mee bij het af te geven accountantsoordeel in de controleverklaring.
- Indien de nadere subsidieverplichtingen volgens de verleningsbeschikking geen betrekking hebben op de te verstrekken assurance, maar wel door de accountant onderzocht moeten worden, vallen ze onder hoofdstuk 4 Onderzoeksaanpak rapport van feitelijke bevindingen.

3.4 Betrouwbaarheid en materialiteit controleverklaring

De controle behoort zodanig te worden ingepland en uitgevoerd dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat het financieel verslag geen afwijkingen van materieel belang bevat. Indien laatstgenoemd begrip voor het gebruik van statistische technieken gekwantificeerd moet worden, moet uitgegaan worden van een betrouwbaarheid van 95%.

Een goedkeurende controleverklaring impliceert dat, gegeven de eerder genoemde betrouwbaarheid, in het financieel verslag geen afwijkingen (onjuistheden) en in de controle geen onzekerheden voorkomen met een belang dat groter is dan de voorgeschreven toleranties. Het referentiekader is opgenomen in paragraaf 3.2 onder a tot en met j. Bij nadere subsidieverplichtingen geldt ook paragraaf 3.3.

Het totaalbedrag van de subsidiabele kosten vormt de omvangsbasis waarop de toleranties van de tabel hieronder moeten worden toegepast.

Voor de strekking van de controleverklaring gelden de volgende toleranties:

	Oordeel			
	Goedkeurend	Beperking	Oordeelonthouding	Afkeuring
Fouten in het financieel verslag	< 1%	>1% en < 3%	n.v.t.	> 3%
Onzekerheden in de controle	< 3%	>3% en < 10%	> 10%	n.v.t.

Indien de accountant zowel fouten in het financieel verslag als onzekerheden in de controle aantreft, dan weegt hij deze bij zijn oordeelsvorming altijd in onderlinge samenhang.

Van fouten in de verantwoording is sprake indien naar aanleiding van de uitgevoerde controle is gebleken dat het financieel verslag onjuistheden bevat omdat deze niet voldoen aan de normen van het in paragraaf 3.2 bedoelde referentiekader. Fouten worden in absolute zin opgevat. Salderen van fouten is daarom niet toegestaan.

Van een onzekerheid in de controle is sprake als er onvoldoende (controle-) informatie beschikbaar is om posten in het financieel verslag als goed of fout aan te merken. Kortom als onzekerheid bestaat over het wel of niet voldoen aan de normen van het referentiekader

Hoofdstuk 4: Onderzoeksaanpak rapport van feitelijke bevindingen

4.1 Aanpak

Ten behoeve van het toezicht van VWS op de naleving van de aan de verleende subsidie verbonden verplichtingen wordt, zowel bij het door de instelling ingediende financieel verslag als bij de verantwoording over de gerealiseerde prestatie-eenheden, een rapport van feitelijke bevindingen verstrekt. Het betreft hier subsidies als bedoeld in artikel 8, onderdeel b,e of f.

De accountant voert de overeengekomen specifieke werkzaamheden uit volgens Standaard 4400N. Dit betekent dat hij geen zekerheid verschaft, maar alleen onderzoeksbevindingen rapporteert. Het accountantsprotocol beschrijft de onderzoekspunten voor het onderzoek. In model D is ruimte gelaten om de uitgevoerde werkzaamheden te beschrijven. De gebruiker van het rapport moet zich zelf een oordeel vormen en zijn eigen conclusies trekken.

De accountant dient de aard, tijdsfasering en omvang van de overeengekomen specifieke werkzaamheden in dit protocol met de opdrachtgever af te stemmen en in het rapport uit te werken (zie Standaard 4400N paragraaf 26 en 34). Helder moet zijn, welke werkzaamheden de accountant heeft uitgevoerd en wat de reikwijdte van zijn werkzaamheden is geweest. In zijn rapport geeft hij immers geen oordeel of conclusie, dat is voorbehouden aan VWS als subsidieverstrekker. Van de accountant wordt niet verwacht dat hij een uitspraak doet over de toereikendheid en geschiktheid van de verrichte werkzaamheden in relatie tot het doel waarvoor deze worden verricht, noch voor elk ander doel.

4.2 Referentiekader voor het rapport van feitelijke bevindingen

Voor het onderzoek dat leidt tot het rapport van feitelijke bevindingen behorend bij het financieel verslag of de verantwoording over de verrichte prestatie-eenheden gelden de volgende onderzoekspunten voor de accountant. Per punt is vermeld wat VWS van de accountant verwacht om hieraan invulling te geven. De accountant legt de concreet uitgevoerde werkzaamheden vast in het rapport van feitelijke bevindingen:

a) **Uitvoering activiteiten en gebruik van middelen hierbij** (artikel 37): Object van de specifieke werkzaamheden is de beschrijving die de subsidieontvanger heeft opgesteld ter zake van de naleving van de in artikel 37 genoemde bepalingen. Hierbij is het voldoende dat de accountant vaststelt dat de beweringen in de beschrijving aansluiten op zijn kennis en zijn begrip, verkregen vanuit de controle van het door de instelling ingediende financieel verslag (Hoofdstuk 3 van dit accountantsprotocol) dan wel de door de instelling ingediende verantwoording over de gerealiseerde prestatie-eenheden (Hoofdstuk 2 van dit protocol). De accountant kan tevens de hiervoor benodigde informatie verkrijgen door bijvoorbeeld kennis te nemen van handboeken en/of procedurebeschrijvingen, interviews af te nemen of waarnemingen ter plaatse te verrichten. Indien de accountant afwijkingen constateert tussen de beschrijving en zijn kennis en begrip opgedaan tijdens de controle of door andere verrichte werkzaamheden, dan rapporteert hij deze bevindingen in het rapport van feitelijke bevindingen.

De accountant richt zich hierbij uitsluitend op de opzet van de beschreven procedures. Van hem wordt niet verwacht dat hij het bestaan en de effectieve werking ervan onderzoekt of daarover een conclusie dan wel inhoudelijk oordeel geeft.

b) **Administratieplicht** (artikel 38): Object van de specifieke werkzaamheden is de beschrijving die de subsidieontvanger heeft opgesteld ter zake van de naleving van de in artikel 38 genoemde bepalingen. Hierbij is het voldoende dat de accountant vaststelt dat de beweringen in de beschrijving aansluiten op zijn kennis en zijn begrip, verkregen vanuit de controle van het door de instelling ingediende financieel verslag (Hoofdstuk 3 van dit accountantsprotocol) dan wel de door de instelling ingediende verantwoording over de gerealiseerde prestatie-eenheden (Hoofdstuk 2 van dit protocol). De accountant kan tevens de hiervoor benodigde informatie verkrijgen door bijvoorbeeld kennis te nemen van handboeken en/of procedurebeschrijvingen, interviews af te nemen of waarnemingen ter plaatse te verrichten. Indien de accountant afwijkingen constateert tussen de verantwoording en zijn kennis en begrip opgedaan tijdens de controle of door andere verrichte werkzaamheden, dan rapporteert hij deze bevindingen in het rapport van feitelijke bevindingen.

De accountant richt zich hierbij uitsluitend op de opzet van de beschreven procedures. Van hem wordt niet verwacht dat hij het bestaan en de effectieve werking ervan onderzoekt of daarover een conclusie dan wel inhoudelijk oordeel geeft.

Onder "altijd" (artikel 38 lid 1) dient in het kader van dit accountantsprotocol te worden verstaan dat het registratiesysteem van de instelling periodiek wordt bijgehouden en up-to-date is.

c) **Het voldoen aan de verzekeringsplicht** (artikel 44 lid 1 en 2) is in dit protocol komen te vervallen daar er geen sprake meer is van een vaststelling van een instellingssubsidie op basis van de Kaderregeling VWS-subsidies.

d) **Het in voorkomende gevallen voldoen aan de meldplicht** genoemd in artikel 41 lid 1. De accountant onderzoekt hierbij of sprake is van gevallen als genoemd in artikel 41 lid 1. Zo niet, dan is geen sprake van een afwijking. Zo ja, dan gaat de accountant na of en wanneer de melding is gedaan.

e) **Indien de subsidie gericht is of mede gericht is op de totstandkoming van een werk als bedoeld in artikel 10 onder lid 1, van de Auteurswet**, het ervoor zorgdragen dat de subsidieontvanger voor auteursrechthebbende is ter zake van dat werk (artikel 45). De accountant onderzoekt hierbij of in de genoemde situatie is voldaan aan het auteursrecht.

f) **Indien en voor zover dit bij de verlening is bepaald: het voldoen aan de toestemmingsverplichtingen** bedoeld in artikel 46. De accountant onderzoekt hierbij of in de genoemde situatie is voldaan aan de toestemmingsverplichtingen.

g) **Indien sprake is van gevallen als genoemd in artikel 4:41 van de Awb: het voldoen aan de meldplicht genoemd in artikel 48 lid 2.** De accountant onderzoekt hierbij of sprake is van gevallen als genoemd in artikel 4:41 van de Awb. Zo niet, dan is er geen sprake van een afwijking. Zo ja, dan gaat de accountant na of en wanneer de melding is gedaan.

h) **De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)** kan van toepassing zijn op de door VWS gesubsidieerde instelling. De WNT bepaalt dat de accountant in een aantal specifieke gevallen overtredingen van de WNT aan de minister van BZK moet melden. Conform artikel 5.2 WNT meldt de accountant overtredingen digitaal via <https://www.topinkomens.nl/melden/accountants> aan de minister van BZK. Van de accountant wordt vanwege mogelijke gevolgen voor de subsidievaststelling gevraagd een eventuele melding op te nemen in het rapport van feitelijke bevindingen behorende bij de aanvraag

tot subsidievaststelling. Het betreft uitsluitend het opnemen van deze melding, van de accountant worden geen andere werkzaamheden verwacht.

De verplichtingen genoemd in artikel 37, 38 en 39 hebben mede tot doel ervoor te zorgen dat de subsidieontvanger in staat is tijdig relevante omstandigheden te melden aan VWS (artikel 41 lid 1). Indien sprake is van het niet tijdig melden van relevante omstandigheden, zoals het niet, niet tijdig of niet geheel uitvoeren van de gesubsidieerde activiteiten of het niet of niet geheel voldoen aan de subsidieverplichtingen, zijn de beleidsregels handhaving van VWS van toepassing. Toepassing van deze beleidsregels leidt tot een subsidiekorting.

Aan de niet hierboven genoemde artikelen van de kaderregeling hoeft bij de uitvoering van het onderzoek geen aandacht te worden besteed, met dien verstande dat teneinde het onderzoek op de hierboven genoemde artikelen goed te kunnen verrichten kennisneming van de Kaderwet VWS-subsidies en de niet genoemde artikelen van de kaderregeling (inclusief de toelichting) noodzakelijk is.

4.3 Gevolgen van aanvullende subsidiebepalingen

In de verleningsbeschikking kunnen nader gestelde subsidieverplichtingen zijn opgenomen (artikelen 4:37 t/m 4:40 Algemene wet bestuursrecht en artikel 49 van de subsidieregeling). De accountant neemt van de inhoud van deze beschikking kennis en betreft de naleving van de eventueel opgenomen nader gestelde subsidieverplichtingen in de onderzoekswerkzaamheden.

- Afwijkingen van nader gestelde subsidieverplichtingen die volgens de verleningsbeschikking betrekking hebben op de te verstrekken assurance, weegt de accountant mee bij het af te geven accountantsoordeel (hoofdstuk 2 of hoofdstuk 3).
- Voor zover de nader gestelde subsidieverplichtingen volgens de verleningsbeschikking geen betrekking hebben op de te verstrekken assurance, maar wel door de accountant onderzocht moeten worden, rapporteert de accountant daarover in zijn rapport van feitelijke bevindingen (zie paragraaf 4.2).

4.4 Rapporteren van feitelijke bevindingen

In het rapport vermeldt de accountant welke specifieke werkzaamheden hij in dit kader heeft verricht en tot welke bevindingen dit heeft geleid.

Voor zover de accountant bij zijn onderzoek bevindingen heeft vastgesteld maakt hij daarvan melding in zijn rapport van feitelijke bevindingen. Deze bevindingen dienen onder verwijzing naar de relevante bepaling uit de kaderregeling of de verleningsbeschikking te worden gerapporteerd.

Voor de aandachtspunten waarover de accountant geen bevindingen constateert, kan hij volstaan met het opsommen van de aandachtspunten en de bevestiging dat hij voor deze punten geen bijzonderheden heeft geconstateerd.

Bijlage: Modellen¹

---

¹ In de bijlage zijn modellen opgenomen. De accountant rapporteert conform deze modellen of, indien van toepassing, conform een meer actuele voorbeeldtekst zoals gepubliceerd op de NBA-website.

Model A

Assurance-rapport - Kaderregeling VWS-subsidies

Assurance-rapport van de onafhankelijke accountant

Aan: Opdrachtgever

Ons oordeel

Wij hebben de bijgevoegde en door ons gewaarmerkte "Verantwoording over de gerealiseerde prestatie-eenheden" ten behoeve van de subsidievaststelling van... (naam entiteit) te ..... (zetel) over..... (subsidiejaar of periode/jaar/project), als bedoeld in artikel 58 eerste lid van de Kaderregeling VWS-subsidies onderzocht.

Naar ons oordeel is de 'Verantwoording over de gerealiseerde prestatie-eenheden' van ....[naam entiteit] in alle van materieel belang zijnde aspecten opgesteld, in overeenstemming met de relevante bepalingen van de Kaderregeling VWS-subsidies, zoals vastgelegd in versie 3 (2020) van het Accountantsprotocol behorend bij de Kaderregeling VWS-subsidies, en de nader gestelde subsidieverplichtingen, zoals vastgelegd in de subsidiebeschikking(en) ².

De basis van ons oordeel

Wij hebben ons onderzoek verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse Standaard 3000A assurance-opdrachten anders dan opdrachten tot controle of beoordeling van historische financiële informatie (attest-opdrachten) en versie 3 (2020) van het accountantsprotocol behorend bij de Kaderregeling VWS-subsidies.

Deze opdracht is gericht op het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor het onderzoek'.

Wij zijn onafhankelijk van .....(naam entiteit) zoals vereist in de verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen assurance-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Beperking in het gebruik en verspreidingskring

De "Verantwoording over de gerealiseerde prestatie-eenheden" is opgesteld voor het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport met als doel .....(naam entiteit) in staat te stellen te voldoen aan de Kaderregeling VWS subsidies. Hierdoor is de "Verantwoording over de gerealiseerde prestatie-eenheden" mogelijk niet geschikt voor andere doeleinden. Ons assurance-rapport is derhalve uitsluitend bestemd voor ... (naam entiteit) en het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door anderen.

Verantwoordelijkheden van het bestuur

Het bestuur van ....(naam entiteit) is verantwoordelijk voor het opstellen van de 'Verantwoording over de gerealiseerde prestatie-eenheden', in overeenstemming met de relevante bepalingen van de Kaderregeling VWS-subsidies, zoals vastgelegd in het Accountantsprotocol, en de nader gestelde subsidieverplichtingen, zoals vastgelegd in de subsidiebeschikking(en) ³.

Het bestuur is ook verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opstellen, meten of evalueren van 'Verantwoording over de gerealiseerde prestatie-eenheden' mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Onze verantwoordelijkheden voor het onderzoek

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van ons onderzoek dat wij daarmee voldoende en geschikte assurance-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

---

² Voor zover er in de verleningsbeschikking aanvullende subsidieverplichtingen zijn gesteld.

³ Voor zover er in de verleningsbeschikking aanvullende subsidieverplichtingen zijn gesteld.

Ons onderzoek is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens ons onderzoek niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Wij passen de 'Nadere voorschriften kwaliteitssystemen' (NVKS) toe. Op grond daarvan beschikken wij over een samenhangend stelsel van kwaliteitsbeheersing inclusief vastgelegde richtlijnen en procedures inzake de naleving van ethische voorschriften, professionele standaarden en andere relevante wet- en regelgeving.

Ons onderzoek bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de 'Verantwoording over de gerealiseerde prestatie-eenheden' afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van assurance-werkzaamheden en het verkrijgen van assurance-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor het onderzoek met als doel assurance-werkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit.

Plaats en datum

Naam accountantspraktijk

Naam accountant

LET OP: OOK HET RAPPORT VAN FEITELIJKE BEVINDINGEN (MODEL D) DIENT TE WORDEN MEEGEZONDEN

Model B

Controleverklaring projectsubsidie - Kaderregeling VWS-subsidies

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: Opdrachtgever

Ons oordeel

Wij hebben het bijgevoegde en door ons gewaarmerkte formulier subsidievaststelling voor wat betreft het onderdeel financieel verslag (inclusief de toelichtingen) van de projectsubsidie van ... (naam entiteit) te ... (statutaire vestigingsplaats) over ... (periode/jaar/project) gecontroleerd.

Naar ons oordeel is het financieel verslag van de projectsubsidie, aangevende het bedrag van € ... aan subsidiabele kosten en € ... aan opbrengsten, in alle van materieel belang zijnde aspecten opgesteld in overeenstemming met de relevante bepalingen van de Kaderregeling VWS-subsidies, zoals vastgelegd in versie 3 (2020) van het Accountantsprotocol behorend bij de Kaderregeling VWS-subsidies, en met de nader gestelde subsidieverplichtingen, zoals vastgelegd in de verleningsbeschikking(en)¹.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Accountantsprotocol behorend bij de Kaderregeling VWS subsidies vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van het financieel verslag'.

Wij zijn onafhankelijk van ... (naam entiteit) zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Andere informatie

Het formulier subsidievaststelling omvat andere informatie, die bestaat uit het activiteitenverslag (in het aanvraagformulier tot subsidievaststelling).

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met het financieel verslag verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij het onderdeel financieel verslag.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie.

Beperking in het gebruik en verspreidingskring

Het financieel verslag is opgesteld voor het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport met als doel ... (naam entiteit) in staat te stellen te voldoen aan de Kaderregeling VWS-subsidies. Hierdoor is het financieel verslag mogelijk niet geschikt voor andere doeleinden. Onze controleverklaring is derhalve uitsluitend bestemd voor ... (naam entiteit) en het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door anderen.

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor het financieel verslag

---

¹ Voor zover er in de verleningsbeschikking aanvullende subsidieverplichtingen zijn gesteld.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het financieel verslag in overeenstemming met de bepalingen van de Kaderregeling VWS-subsidies en met de nader gestelde subsidieverplichtingen, zoals vastgelegd in de verleningsbeschikking(en)².

In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opstellen van het financieel verslag mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van het financieel verslag

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van de aanvraag tot subsidievaststelling nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden en het Accountantsprotocol behorend bij de Kaderregeling VWS-subsidies, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat het financieel verslag afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor het financieel verslag en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in het financieel verslag staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van het financieel verslag en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of het financieel verslag de onderliggende transacties en gebeurtenissen zonder materiële afwijkingen weergeeft.

Wij communiceren met het toezichthoudend orgaan onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Plaats en datum

Naam accountantspraktijk

Naam accountant

LET OP: OOK HET RAPPORT VAN FEITELIJKE BEVINDINGEN (MODEL D) DIENT TE WORDEN MEEGEZONDEN

---

² Voor zover er in de verleningsbeschikking aanvullende subsidieverplichtingen zijn gesteld.

Model C

Controleverklaring instellingssubsidie 20xx - Kaderregeling VWS-subsidies

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: Opdrachtgever

Ons oordeel

Wij hebben het bijgevoegde en door ons gewaarmerkte formulier subsidievaststelling voor wat betreft het onderdeel financieel verslag (inclusief de toelichtingen) van de instellingssubsidie 20xx van ... (naam entiteit) te ... (statutaire vestigingsplaats) gecontroleerd.

Naar ons oordeel is het financieel verslag van de instellingssubsidie 20xx van (naam entiteit), aangevende het bedrag van € ... aan subsidiabele kosten en €... aan opbrengsten, in alle van materieel belang zijnde aspecten opgesteld in overeenstemming met de relevante bepalingen van de Kaderregeling VWS-subsidies zoals vastgelegd in versie 3 (2020) van het Accountantsprotocol behorend bij de Kaderregeling VWS-subsidies, en met de nader gestelde subsidieverplichtingen, zoals vastgelegd in de verleningsbeschikking(en)³.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en versie 3 (2020) van het Accountantsprotocol behorend bij de Kaderregeling VWS-subsidies. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van het financieel verslag'.

Wij zijn onafhankelijk van .. (naam entiteit) zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Andere informatie

Het formulier subsidievaststelling omvat andere informatie, die bestaat uit het activiteitenverslag (in het aanvraagformulier tot subsidievaststelling).

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met het financieel verslag verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij het onderdeel financieel verslag.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie.

Bepering in het gebruik en verspreidingskring

Het financieel verslag is opgesteld voor het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport met als doel ... (naam entiteit) in staat te stellen te voldoen aan de Kaderregeling VWS-subsidies. Hierdoor is het financieel verslag mogelijk niet geschikt voor andere doeleinden. Onze controleverklaring is derhalve uitsluitend bestemd voor ... (naam entiteit) en het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door anderen.

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor het financieel verslag

---

³ Voor zover er in de verleningsbeschikking aanvullende subsidieverplichtingen zijn gesteld.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het financieel verslag in overeenstemming met de bepalingen van de Kaderregeling VWS-subsidies en met de nader gestelde subsidieverplichtingen, zoals vastgelegd in de verleningsbeschikking(en)⁴.

In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opstellen van het financieel verslag mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van het financieel verslag

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze de aanvraag tot subsidievaststelling nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden en het Accountantsprotocol behorend bij de Kaderregeling VWS subsidies, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat het financieel verslag afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor het financieel verslag en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in het financieel verslag staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van het financieel verslag en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of het financieel verslag de onderliggende transacties en gebeurtenissen zonder materiële afwijkingen weergeeft.

Wij communiceren met het toezichthoudend orgaan onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Plaats en datum

Naam accountantspraktijk

Naam accountant

LET OP: OOK HET RAPPORT VAN FEITELIJKE BEVINDINGEN (MODEL D) DIENT TE WORDEN MEEGEZONDEN

---

⁴ Voor zover er in de verleningsbeschikking aanvullende subsidieverplichtingen zijn gesteld.

Model D

Rapport van feitelijke bevindingen - Kaderregeling VWS-subsidies

RAPPORT VAN FEITELIJKE BEVINDINGEN MET BETREKKING TOT de Kaderregeling VWS-subsidies.

Aan: Opdrachtgever

Opdracht

Wij hebben overeengekomen specifieke werkzaamheden verricht met betrekking tot de naleving van de aan de subsidie verbonden verplichtingen voor ....(naam entiteit) te ... (zetel) over... (subsidiejaar of periode/jaar/project). De opdracht is met u overeengekomen en heeft als doel een onderzoek uit te voeren naar verplichtingen zoals vastgelegd in de verleningsbeschikking(en) en in het Accountantsprotocol behorend bij de Kaderregeling VWS-subsidies. De overeengekomen specifieke werkzaamheden zijn vastgelegd in versie 3 (2020) van het Accountantsprotocol behorend bij de Kaderregeling VWS-subsidies.

De opdrachtvoorwaarden zijn omschreven in onze opdrachtbrief van .... (datum brief opdrachtbevestiging).

Verantwoordelijkheden

Het is uw verantwoordelijkheid om te bepalen of de overeengekomen specifieke werkzaamheden toereikend en geschikt zijn voor het hierboven beschreven doel.

Wij hebben onze werkzaamheden verricht in overeenstemming met de Nederlandse Standaard 4400N 'Opdrachten tot het verrichten van overeengekomen specifieke werkzaamheden' en versie 3 (2020) van het Accountantsprotocol behorend bij de Kaderregeling VWS-subsidies. Bij het uitvoeren van deze opdracht hebben wij ons gehouden aan de voor ons geldende relevante ethische voorschriften in de Verordening Gedrags- en Beroepsregels Accountants (VGBA).

Werkzaamheden en bevindingen

In deze paragraaf is een beschrijving van de overeengekomen specifieke werkzaamheden en feitelijke bevindingen opgenomen. Wij doen geen uitspraak over wat de feitelijke bevindingen betekenen voor de naleving van de aan de subsidie verbonden verplichtingen in hun totaliteit. U zult hierover een eigen afweging moeten maken waarbij u gebruik kunt maken van dit rapport van feitelijke bevindingen en eventueel andere beschikbare informatie.

Wij hebben de beschrijving onderzocht van.....[naam entiteit] te ..... [zetel] over..... [subsidiejaar of periode/jaar/project]⁵ inzake het voldoen aan de verplichtingen zoals vermeld onder a tot en met h in paragraaf 4.2 en voor zover van toepassing als bedoeld in paragraaf 4.3 van het accountantsprotocol behorend bij de Kaderregeling VWS-subsidies..

De werkzaamheden bestonden uit .....[ruimte voor uitwerking van de verrichte specifieke werkzaamheden].

De bevindingen van onze werkzaamheden zijn als volgt:

(1) Indien geen bijzonderheden zijn geconstateerd t.a.v. de verplichtingen genoemd in paragraaf 4.2 en paragraaf 4.3:

M.b.t. tot de onderzoekspunten onder paragraaf 4.2 onder a. tot en met h. en paragraaf 4.3, zoals vastgelegd in de verleningsbeschikking(en) (verwijzing naar de desbetreffende onderzoekspunten) hebben wij geen bijzonderheden geconstateerd.

(2) Indien bijzonderheden zijn geconstateerd t.a.v. de verplichtingen genoemd in paragraaf 4.2 en paragraaf 4.3:

- ... (onder verwijzing naar het desbetreffende artikelonderdeel of nader gestelde subsidieverplichting in de verleningsbeschikking)

---

⁵ Uitsluitend vermelden hetgeen van toepassing is.

- ... (onder verwijzing naar het desbetreffende artikelonderdeel of nader gestelde subsidieverplichting in de verleningsbeschikking)
- ... (onder verwijzing naar het desbetreffende artikelonderdeel of nader gestelde subsidieverplichting in de verleningsbeschikking)

Beperking in het gebruik en verspreidingskring

Bij het opstellen van deze rapportage is rekening gehouden met de verwachtingen van de beoogde gebruikers. Daarom is deze rapportage uitsluitend bestemd voor ..... (naam entiteit) en het Ministerie Volksgezondheid, Welzijn en Sport. U kunt deze rapportage niet aan anderen afgeven zonder onze toestemming, tenzij wettelijke voorschriften anders bepalen.

Plaats en datum

Naam accountantspraktijk

Naam accountant

LET OP: BIJ EEN "VERANTWOORDING OVER DE GEREALISEERDE PRESTATIE-EENHEDEN" DIENT OOK EEN ASSURANCERAPPORT (MODEL A) EN BIJ EEN FINANCIËEL VERSLAG DIENT OOK EEN CONTROLEVERKLARING (MODEL B VOOR EEN PROJECTSUBSIDIE, MODEL C VOOR EEN INSTELLINGSSUBSIDIE TE WORDEN MEEGEZONDEN